

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Szerda, november 9.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Deák Ferenc-utca 12. szám.

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyezred centiméterenként 8 fillér.

(parancsok és kereskedők kedvezményben részesülnek)

Nyilttér megállapodás szerint.

„Menjen zabot hegyezni.”

Kolozsvár, nov. 8.

(6.) Mióta Tisza István a kormányra került, folyton azt halljuk, hogy a parlamenti tönkület is megakadályozta. Sűrűn hangzott, hogy a parlament szellemi színvonalát lesüllyedt, ennél fogva ki kell onnan szorítani azokat, akik ezt a sülyedést előidézték. Nos, ha így áll a dolog, akkor a parlament színvonalát legkésebben jellemzi az a közbeszólás, amely a tegnapi ülésen miniszterelnöki szájából hangzott el és amely Ugron Gáborhoz szólt olyképen, mint azt eikkünk élére írtuk.

Mi a magunk részéről sohasem szimpatizáltunk Ugron Gáborral. Talán azért sem, amire Tisza tegnapi közbeszólásával célozott, azokért az ódiózus zabszállítókért, de annyi bizonyos, hogy Tiszának eme közbeszólásából megalkothatjuk magunknak Magyarország jelenlegi miniszterelnökének politikai és egyéni jellemrajzát.

Az ország miniszterelnöke — úgy mondják — a nemzet vezére. Fogadjuk el ezt az állítást — bármily kevés is benne az igazság — de kérdjük: vajon helyes-e, hogy a kormányelnök ilyen közönséges utcséli közbekialtással tartkítja a parlamenti vitát? Szabad-e megfellekedni egy kormányelnöknek ama hely méltóságáról, melyet elfoglalt és ilyen közbeszólással adni kifejezést köznap gondolkodásáról?

De mondott még egyebet is Magyarország miniszterelnöke. Valami »gazokról« és »szájhősök«-ről szólt. S mikor tegnap ezért nyíltan kérdőre vonták, hát ezeket a kifejezéseket részben elmagyarázta, részben kitért azok precizizására elől.

E tényekből mindenesetre megállapodhatunk ama következtetésben, hogy Tisza István semmiesetre sem hivatott arra, hogy a parlamenti színvonal elhajlásáról tartson prelekiókat és az ő kormányelnöksége semmiesetre sem alkalmas arra, hogy a parlamenti színvonal emeléséhez — ha van sülyedés — hozzájáruljon. Sőt ellenkezőleg. A durvaság, a köznapiság csak is most nyerhet polgárjogot a

parlamentben, mert Tisza István ül a miniszterelnöki széken, mert még egyetlen miniszterelnök sem feledkezett meg a legszenvédeyesebb idők közepette sem, az intelligens embereket kötelező beszédmodorról oly mértékben, mint éppen Tisza István, aki valóban nem egyéb mint egy szájhős; aki valóban nem egyéb mint egy a korona által kirendelt lakáj: felfelé alázatos és mindenre kész; lefelé hetyke, pökhendi, arrogáns.

Minden jóízű embernek sajnálni kell, hogy ilyen ember vezeti Magyarországot ügyeit és minden igaz magyar embernek öröme telhetik abban, ha ezt az embert leszorítják a parlamenti és politikai élet színteréről. Menjen ha úgy tetszik továbbra is petroleum forrásokat kutatni, de ne veszélyeztesse alkotmányos életünket; ne fertőztessen meg parlamentünket; amely semmiesetre sem lehet alárendelve egy kényúr akaratának.

Különböten teljesen érthető, ha Tisza István ily módon tesz tanúságot belső lelki világáról. Ő maga mondotta: vagy megváltoztatja a házszabályokat, vagy bukik. Az elsőre nincs kilátás ennél fogva előtérbe kerül az alternatíva másik része: hogy elbukik. Ezzel azonban semmi újat nem mond Tisza István, mert ezzel tisztában volt ugyanis mindenki. Mert ígéretet tett arra: hogy szájkosarat rak a parlamentre, hogy megfosztja azt az ellentállás lehetőségétől, hogy egyszer s mindenkorra ártalmatlanná teszi az ellenzék ellenőrzési szerepét és kötelezőségét és örök időkre lehetővé teszi, hogy a magyar parlament úgy és akként táncoljon, ahogy Bécsből fűtyülnek.

Minden józanul gondolkodó ember előtt világos, hogy ez ellen sikra kell hogy szálljon a parlament egész ellenzéke. A harcmódban, a politikai kérdésekben lehet eltérés, de abban nem, hogy az utolsó csöpp végig és utolsó lehelletig ellent kell állania az ilyen törekvések ellen. De Tisza István ur nem úgy találja. Azt hitte, hogy minden ellenállás nélkül szoríthatja abroncsokba a parlamenti szólásszabadságot és a képviselők meg fogják csókolni a korbácsot, amelyvel végig suhint

legnagyobb alkotmányos biztosítékainkon. Nem! A kormánypárti sereg megteszi ezt is, de a magyar ellenzék erre kapható nem lesz. S ezért bizonyos, hogy ebből a harcából, a miniszterelnök kerül ki leverte. Aminthogy úgy is kell annak történnie, mert ha Tisza István és a nemzet akarata kerül a mérleg két oldalára, hát a Tisza István akarata fog »könnyűnek« találtatni. *.

S akkor Tisza István valóban elmehezt Bécsbe »zabot hegyezni«... A magyar nemzet ujjongása togja őt oda elkísérni.

A miniszterelnök — „vén-asszony.”

— Országgyűlés. —

A képviselőház ülése.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, nov. 8.

Az ülés elején már sokan voltak a Házban. A ködös, csunya időben kedvetlen arccal ásitottak a képviselők, miatt a jegyzőkönyv hitelesítésének unalmas ceremóniája folyt. A teremben égtek a villamos lángok; délelőtti tíz óra körül kellemetlen illumináció. Ma nem igen számított senki izgalmas jelenetekre, mert Szederkényi Nándor volt az első szónok. Pihenés és csend lesz, vélekedtek az ellenzéken és a kormánypárton egyaránt.

Azonban éppen megfordítva történt. Olyan izgatott szcenák folytak le napirend előtt, a melyek igen könnyen óriási botrányokban végződhetek volna. Konstatálni való, hogy ezáltal Tisza korrigálta az önuralmával azt, amit az oktalanság és szenvedélyes heveskedésével tegnap mondott és inkább kimagyarázta a szavait, csak hogy lecsituljanak a hullámok.

Alább elmondjuk, hogy történt. Kubik Béla felszólalt a jegyzőkönyv hitelesítése előtt s megkérdezte, kire vonatkoztatta Tiszá tegnapi szavait a szájhősökről és a gazról, amit el kell seperi. Tisza a gaz kérdésében kielégítő magyarázatot adott, de a szájhősökről azt mondta, hogy akinek nem inge, ne vegye megára. Kubik erre izgatottan felpattant s kijelentette, hogy a férfi ilyen megkérdésekre egyenesen és határozottan szokott felelni, a vén asszonyok ellenben...

Óriási vihar zúgott fel erre a jobboldalon. Tisza sápadtan kelt fel válaszolni:

— Ő — mondta — egyéni ügyek elintézésétől nem szokott visszaradni, de a Ház előtt nem folytat spanyol lovagi játékok.

Ez a dicsőítés önmérséklet véget vetett az asfárnak, amely alatt Rákosi Viktor összekapott az elnökkel és Polónyi Gézával Gajári Gézával akadt elintézni valója. Így kezdődött a mai ülés, melyről részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Perczel Dezső.

Napirend előtti vita.

Kubik Béla: Nyilatkozatot kér a miniszterelnöktől, hogy kire gondolt a minap, mikor szájhősöket emlegetett és kire gondolt, mikor tegnap azt mondta, hogy el fogja seperi az utban álló gazt. Ha Tisza saját pártjára gondolt, akkor ez ellen Kubiknak nincsen kifogása, de ha Tisza az ellenzékre gondolt, akkor Kubik a sértést a leghatározottabban visszautasítja, mert az ellenzéken gaz elemek és egyének nincsenek.

Tisza István gróf miniszterelnök: Először is a mi a szájhős kifejezést illeti, mindenkinek megítélésére bízom, hogy magára akarja-e venni, vagy nem? (Zaj.)

Rákosi Viktor: De hogy ilyet nem illik mondani, az bizonyos! (Nagy zaj a jobboldalon.) A generális nem gorbombakodik, csak a káplár.

Elnök: Figyelemzetem Rákosit, hogy ne szóljon közbe.

Rákosi Viktor: Ma nem vagyok soros jegyző.

Elnök: Rendreutasítja Rákosit, mert itt úgy látszik, mindig fölcseréli a szerepet.

Tisza István gróf miniszterelnök: A mi a második inkriminált kifejezést illeti, természetesen, hogy én nem gazemberekről, csak gazról beszéltem, nem is személyes vonatkozásban használtam e szót, hanem csak a parlamentáris eljárást illetően, aminek az a célja, hogy az apró-cseprő kinövéseket eltereljem s azt mondtam, hogy ezt a gáz-gazt el kell söpörni. Ebben személyi sértés nincsen.

Sipulusz — viccel.

Rákosi Viktor: Felvilágosítást kér az elnöktől, hogy mi értelme van annak a kis kommentárnak, melylyel a rendreutasítást kísérte, mert feltűnő és szokatlan, hogy az elnök a rendreutasítást még kommentálja is.

Elnök: A képviselő ur a szombati ülésen is kifigurázta az elnöki intézkedést és viccelt csinált belőle, a képviselő ur szeret itt, mint humorista fellépni s hol mint képviselő, hol mint humorista szerepel. Ezt akartam mondani.

Tóth János: De mi köze hozzá?

Rákosi Viktor: Azt hiszem, ahhoz hogy én az irodalom terén kifejtett munkásságomban milyen irányt követek az elnökségnek semmi köze.

Elnök: De ahhoz igen is van közöm, hogy a képviselő ur az elnököt kifigurázza.

Vénasszony...

Kubik Béla: Személyes kérdésben szólok fel. A miniszterelnök ur izlésére vall, ugymond, hogy az ily hozzá intézett kérdésre nem határozott nyílt egyenes és férfias választ ad. (Nagy zaj.) Ha férfihöz ily kérdést intéznek, akkor nyíltan válaszoljon, ne pedig úgy, mint egy vén asszony. (Óriási zaj.)

Tisza István gróf miniszterelnök: Kérem tisztelt Ház, én mindenféle egyéni kérdést eddig is elvégeztem, azután is elvégzek; ezt tudja, aki engem ismer és tudja azt is, hogy az ily dolgokat valami tragikus nem fogom fel, nem is keresem, de ki sem térek előlük. Itt a Ház színe előtt semmiféle spanyol lovagi játékok nem csinálók. (Zajos helyeslés jobbról.)

Gajári — krakelereskedik.

Gajári Géza: Májkor Polónyi kellen fel és maga csináljon ilyet! (Nagy zaj.)

Polónyi Géza: Nem tudom, mit akar Gajári ur, szavaiból csak annyit értem, hogy álljak fel, — felálltam, mivel szolgálhatok?

Gajári Géza: Felszólításomat úgy értem, hogy Polónyi ur nem szokott maga személyeskedni, hanem a személyeskedéssel másokat szokott megbizni.

Polónyi Géza: Ha ebben van valami sértés, akkor ez csak Kubik Bélára vonatkozik.

Gajári Géza: A legkevésbé sem!

Polónyi Géza: Nekem arról, hogy Kubik ma fel akar szólni, tudomásom sem volt.

Gajári Géza: Az már más!

Polónyi Géza: Az urak heccet csinálnak abból, hogy teljesen alaptalanul gyanúsítják az embert.

Leszkay Gyula: A mandátumért kiabálnak.

Kubik Béla: Miután ma csak én szóltam fel, Gajári ur megjegyzzé, csak rém vonatkozhatik. Válaszom csak az, hogy én senki kezében eszköz nem vagyok.

Leszkay Gyula: Mint Gajári.

Gajári Géza azt hiszi, joggal tételezte fel az összeheszedést, mert látta, hogy Kubik, felszólalása előtt Polónyival beszélt.

A Ház ezután áttért a házszabályvizit tárgyalására.

Szederkényi Nándor: Beszédre elején kijelenti, hogy a házszabályrevízió szükségét a miniszterelnök az imént lefűszódott jelenetekkel okadatozza. Ezeket a jeleneteket pedig maga a miniszterelnök idézi fel, hogy a közvéleményt megtevesse. Szenvédey szónoklatai, erősen gorbombavágásaira reagál csupán az ellenzék. Ezeken a padokon az ország hazafias szellemű választói képviselik és nekünk tiltakozniuk kell az ellen, hogy a parlamentünk szólásszabadságát megnyirbálják. (Ugy van! a baloldalon.) A választók nem azért küldik ide alkotmányos jogaikból kifolyólag képviselőket, hogy itt, ebben a házban, hol önzetlenül kell megnyilvánulni a hazaszeregetnek, egy embernek, a miniszterelnöknek, vak eszközeivé váljanak s szótlannul, némán teljesítsék az ő parancsait.

TÁRCA.

Őszkor.

Beteges ősz van, kiint a kertbe járok. Szélid meleggel melegít a nap. Nem nyílnak immár illatos virágok, S a kedves kette pusztulás tapad... Málázva nézek, szomorú a lelkem, E kerti pusztasággal oly rokon... De mégis fin, szerényke ősz róza Fehérlik ott a szürke lombokon.

Szegény rózsácska! Társai halálán Bánkóda mintegy, álmagat, sovány; S a mig felette szellő száll a szárnyán: Alatta reszket száradó kocsány... Még élni vágy, hisz oly korán bontott csak! Fagyoskodó ősz nem hoz rá halált! A hervadásban oly remek az élet, S úgy illatozna még a — rózsáig!

Bús szél sohajt át élesen, mogorván; Beszédét sárguló lomb éri csak... S az ősi róza csokra megbomolván, Fehér levéll csöndben hullanak... Szél üti szírnok szállnak erre, arra... Borítva véltük néma völgy, s halom... Elnézem így, s e szép fehér virágot Édes bánattal úgy — megsiratom...

P. Jánosy Béla.

Végpercek.

Hybbei Zsigmond.

— A közeli halál tudatában élni mi kő, mi keserv! Elhagyni mindazt, min az emberek örülnek, mit mások átkoznak, szépségét, jószágát észre nem véve. Ismeretlen gyönyörök száza marad itt. En el-

megyek, mert mennem kell. Hiv távoli szót, küld testi gyötrelmet. Rózsák ünek arcokra, hogy az elmúlás könnyebb legyen. Fájó megkönnyebbülés. Van igazság, van, a természetben. Kik fertőztetik kristály levegőjét, rácsálunk ölében, mint pusztító fűre, szépségét, fenségét élvezve rútult és elviselhetetlenné tesszük, mi emberek nem vesszük észre, hogy irtóztató a boszu, melyet a természet rajtnak kitölt: rózsát ültet arcunkra, midőn keblébe rejtve minket saját szolgálatában álló férgeinek átad. Kik ámitjuk társainkat, kik az ámitások láncolatává alacsonyítottuk e szépséges életet, nem vesszük észre, hogy hasonlóan még a természet részéről sem marad semmi!

Eképen kesergett Nelly. A völgykatonai ölében van a közös palota. Sokan vannak benne. Élteti őket a fák lehellete, a virágok illata.

Csak teteje látszik a szépséges háznak. Körös-körül némaság, a csendnek beszédes világa. Hangtalan életben lakják a földi paradicsomot, melyet a futkosó, kiáltó ember még nem vett hatalmába, a mely ment a munka ős porától, a hová a madár is csak pihenni jár.

Ide helyezték őket, hogy a test minden porúsága az azon éltető ereje férfözvén, hang, lármá, vásári kiáltás ne bántsa az élő koporsókat.

A kórház tornácán ül Nelly s belebámul a semmisségbe. Gondolatok kergetőznek és ki nem ejtett szavak rohannak előtte... A föld eme választott pontján az ég boltja közelebb jött. Ezen szentségtől áthatott pillanathban Nelly feljebb emelkedett a boldogság székhelyéhez.

A béke a szent hónapban a nap hév sugarát enyhíti, lanyhítja. A vészterhes és szellő eregető felhő meg nem állva surran át.

Nelly vár valakit. Ime mégsem rosz a természet. Gondolatokat plántál a lelkekbe, érzelmeket a szívekbe. Jóságos a természet. Az elmúlás

gondolatainak végtelenségét megszakítja és a földi élet mozzanatainak érdekességét kölcsönöz.

Örömmel várja Ervint. Megkönnyebbülés reá nézve a perc, melyben Ervin meglátogatja, mert olyankor megerednek könnyei.

Ervin már egy órán át bolyong ész nélkül és várja a harang szavát, mely megnyitja a kórház ajtaját. A mellbetegek kórháza a kies völgy palotája, a hol mindenki érzi a szűz ölést, a hol mindenki tudja, hogy a munka befejezéséhez közel.

Nelly is lakója e siralomháznak. A világon lejárt a szerepe. A sirás megszabadította a fájdalomtól. Megkövesedett benne a panasz és a kö feloldva a szomorúan pergő cseppekben.

Megkövesedett benne a panasz hangja, ez érvényesülésig elfajult és érthetetlen, de mégis beszédrel teli nyögéssé lett.

Egész nap nem írt. Minden lényét lefoglalta a lelki tépelődés. Az eget nézte. Az ég le is telepedett szemébe és soha onnan el nem távozott. A fény, az ég fénye azonban halványodott, mert percről-percre alkonyodott, beborult.

Teste néma küzdelemnek tartállya. Ervin felment a lépcsőkhöz. Ismeretlen kéz szorította torkát, ismeretlen kéz markolt a szívébe. Fájdalma az érvényesülésig nem jutott el soha. Rajta volt már a buskomorság útján.

Egymással szemben ülték és szó egyiknek sem fakadt ajakán. Egymásnak látása gondolatokat plántált, melyek ki nem virágoztak.

Nelly a végét járta. Rózsás volt az arca. Midőn az utolsó napok elkövetkeznek, a mellbetegek felderült arcban.

— Erzem, hogy már nem tart sokáig, — szölt Nelly lemondással. Nem akarta Ervint szomorítani, hát megnyugvást, beletörődést lehel minden szavába. Beteg volt a lehellet, nem is érte el célját.

— Nem, te fel fogsz gyógyulni, mint

a hogyan már számtalan ember felgyógyult olyan betegségből, melyet súlyosnak mond az orvos — példálódzott Ervin.

— Szeretsz?

Nelly, te felidézel bennem olyan érzelmeket, melyeknek már rég megástam sirjukat!

...Ervin fejéhez kapott. Tudatára ébredt annak, hogy kiméletlen volt.

Nelly okos leány volt, hát egy arcizma sem rándult meg.

... Az az, hogy Nelly — dadogott Ervin.

Nelly elfordította fejét és kitört belőle a fájdalom. Észrevette, hogy Ervin is megvan győződve az ő végéről.

A beteg folyvást panaszkodik, mely a reménytelenség látszatát nyújtja és mégis jól esik neki, ha vigasztaló szót hall. Csodálatosan finom a felfogó érzékük. Szemrehányás volt könnyeiben. Ervin eszt vesztve tilt mellette és nem vette észre, hogy oda-sújtott, a hol a seb seben áll.

Megfogta a leány kezét és szemébe nézett.

— Minek dalljam el százszor is megvallott szerelmemet. Miért megerősíteni azt, minek igazságát már viszonzással is hitelesítetted? Fel fogsz gyógyulni és úgy leszen minden, a hogyan terveztük. Te leszel az én kicsi feleségem és én a te férjed. Meglássad csak, milyen édesség vagyon a páros életben. És nem ad-e ezen remény nekem erőt? Gyöngének lenni nem szabad. Magad tanítottál rá. És a fiu mosolygott, miként a gyermek.

— Meghalni könnyű, mert gondot és kint, éltalán küzdelmet hagyunk itt. Meghalni nehéz, mert élvelet teli perceket, élvelet teli napokat, heteket, élvelet teli életet hagyunk itt. Melyik az igazi?

Kezeit tördelte. Előre hajolt, szeméi kidagadtak. Majd pedig folytatta:

— Oh mondj a meggyőződés erejével tanácsot! Mért mondad, hogy együtt fogunk

élni, mint galamb a párjával? Mért rajzoltad le a jövőt rózsaszín festékekkel?

— Gyenge vagy Nelly, ne izgulj!

— Gyenge vagyok? Eltűnni két év fájalmát, eltűnni a lelkemből mindig is feltörő szöveget: megfogsz halni, vége van! eltűnni megzámolt perceknek vad rohanását, ez gyengeség? — De jaj, én kiméltelen vagyok veled szemben, aki gyöngésséggel halmaztál el mindig. Nem vagyok gyöngé, de halálán sem. Jer, ölelj! Jer, csókolj! Előre hajolt.

Ervin feljajdult. Nellynek eszébe jutott beteg volta. Keserűen monda:

— Ne ölelj, ne csókolj, mert nekem kell maradnod, hogy valakit boldogíts!

— Nelly! Nelly! Hiszen te nem vagy halátlan! Mért mondasz ezt?

— Gyermek te! Hiszen az már kétségtelen, hogy elmúlásom közele. Még egy hosszú élet van előttem. Nem kívánom, hogy sokáig gyászolj. Ha letelt az év, végy magad mellé valakit, ki pótolja helyemet. Oly sok szépet és jót juttattál már nekem, még többet és jobbat fogsz nyújtani amannak. Ennek ez a rendje. Én még nem voltam a feleséged. Feleség lettem volna. Oh jaj! Ervin, Ervin!...

Es Ervin ölébeült. Vad szenvedélyvel, mely gyöngítette és rövidebbé tette perceit, fordult jobbra is balra is ölelte, csókolta a fiut.

Ervin elcsúszott. Fehér volt, miként a fal. Nem törődött már azzal, hogy közelebb jönnek az ő bacillusok. Elvesztette erejét, hogy uralkodott volna magán.

Nelly átkarolta és hevesen magához szorította.

Szavait sugta.

— Ervin én nem voltam a te feleséged, ő azaz les. Ervin ismertess meg a szerelmemet, melyet nekem juttatni csak az oltár után lett volna jogod. Mi az, miről regények írnak, miről a színpadon declamálnak? Mi az, mi végül az ember küzdelmeinek? Mi az, mit elfogadni csak ak-

Madarász József: A császár parancsát.

Szederkényi Nándor: Ezek ellen a törökvés ellen a harok feyverével kell küzdeni az ellenzéknek. Szólo szerint ezt a közjogellenes alkotmányunkba ütköző indítványt a többségnek kellett volna visszavetni. Szünetet kér.

Szünet után.

Szederkényi Nándor: Folytatta beszédét és benyújtja határozati javaslatát. Ezután **Csernoch János** beszélt a javaslat ellen, mire az ülés berekesztetett.

A japán—oros háború.

— Express tudósítás. —

Budapest, nov. 8.

A mandzsuriai harcok eseményeiről Kuropatkin is, Szaharov is küldött jelentést, de csak kisebb összefüggésekről tudnak beszámolni. A két sereg általános helyzete még alig változott meg. A japánok tegnap egész nap erősen bombázták az oroszoknak Sanactól és Sahoputól két verszinyre lévő hadállását. Az orosz Vörös kereszt mukdeni jelentése szerint pénzhány miatt alig tud működni; megállapították, hogy az egyesület vagyonának jó részét elszikkasztották. A Saho partján télésre fordult az időjárás, folytonosan hó esik és erős fagy van. Úgy a japánok, mint az oroszok földalatti üreget ásnak, hogy a nagy hideg ellen védekezzenek. Általános az a hisztik, hogy a japánok nem sokára elfognak nyomolni és hogy a napok óta hirdetett nagy csata be fog következni.

A balti flotta konfliktus ügyében semmi újabb hír nem érkezett. A flotta utjáról azt jelentik, hogy az orosz hajók részreke osztva Madagaskárra mennek, a hol szemet és élelmiszert vesznek fel. Lehetőség francia kikötőket igényeznek felkérésre, így első sorban Dakhat Szengambában. Az angol földközi hajókat hír szerint összevonják és megerősítik, míg a Gibraltárnál lévő hajóhad egy része Szent Helenába, másik része a Suez-csatornába megy.

Port-Artur ostroma egyre és vehemens folyik. Nogi tábornok még mindig nem mondott le arról a reményről, hogy a várat rövid időn belül magáévá teheti s az Erlungsan erdő elfoglalásával ez a remény igen indokolt lett.

A mandzsuriai harcok szintén kezd a helyzet kialakulni s az előzőek csatározásai folytán oda jutunk, hogy nem sokára Szahó mellett lefolyandó nagy ütközetről adhatunk számot, amelyet megvívni az egyesült japán seregek és Kuropatkin is készült.

London, nov. 8.

Az oroszok tegnap éjjel megkísérelték az Erlungsan erdő visszafoglalását. A váratlan roham a japánokat készületlenül találta s csak ismételt segítő csapatok megérkezése után tudták visszavetni az oroszok támadását. Stösszel, úgy látszik, áttért az offenzívára. A japánok most nagyban dolgoznak az Erlungsan-erő és a többi elfoglalt erődök megerősítésén.

UJDONSÁGOK.

A zagyalék Ausztria.

Kolozsvár, nov. 9.

Kik azok, akik Ausztriát szeretik? Hol vannak azok? És ha vannak — ami nagyon kérdéses — vajon miért szeretik Ausztriát? Szeretetteljesen valóban senki sem tartja. Nemzeti államnak, olyannak, amelynek nemzeti ideáljai vannak, valóban nem mondható. Mert akárhol körülnézünk, nemzetet sehol sem találunk. Zagyalék az, a melynek hatalmi lényezőségek abban állnak, hogy más nemzeteket — olyanokat, melyeknek nemzeti eszményei vannak — le-

kor szabad, ha te nyújtod, te, a ki férjem lelélt volna? Ervin néz előttem, melegen tekintet olyan, mint annak nézése, a ki kérészt teljesíteni haborzik. Nem kockázatok már semmit és nyugodtabban fogok sirba szállani, mert részem volt a legnagyobb gyönyörben, mert a legnagyobb gyönyör tetődel származott! Ervin, ha szeretsz, úgy megteszed és én feljárom síromból nesztelen, halkan és csendes teremtek házá körül, ha amaz lesz oldalad mellett. Fonyadt karokkal ölelek, hogy amannak ölelése gyönyörrel teljesebb legyen, rekedten suttogok, hogy amannak csicseregése edesebb legyen. Nem tehetek arról, hogy meg kell halnom, nem tehetem, hogy egy élettől fosszalak meg, kívánván, hogy velem jöjj. Ervin halgat-e, mert utálsz? Felüldözöd és nézel rám? Igaz, én mondtam ezt! És keserűség száll szívembe, mert amit kívántam, még mindig nem teszed!

Feljött a hold és fényes udvarával elfoglalta trónját. Megható kép, midőn éles sugarai fekete erdők körvonalait megvilágítják. A hegyek mögött láthatatlan lények szálltak fel és a természet beszédjéhez kísértő zenét daloltak, játsztak. Hatalmas alléluja a hatalmas urnák! Áriák és eszmék repkedtek, az istentől meghíletettek házai felé szálltak! Az ég sötét kéjén csillaglámpások kacsintottak egymásra.

Ervin megtegte. Egy haladókló kérte. Nelly keservesen nyögte: oh, miért is téved, Ervin?

Három nap múlva a kórház orvosai konstataáltak, hogy még soha beteg oly nehezen nem vált meg életől, mint Balty Nelly.

akar és le akart igazni. Magyarország történetében véres irással van beírva ez a törekvés és minden esemény, mely a törekvés nyomában támadt. Természetes, hogy a népek, melyek hatalmi körébe kerültek, tiszta szívből gyűlölik az osztrákokat. A zagyalék sohasem tudott harmonikusan összeolvadni.

Most, hogy a csehekkel való roppant antagonizmust legalább az osztrák törvényhozó testületben ideig-óráig elsimították, az osztrák kormány az olaszoknak akart némi kedvezményt adni és az innsbrucki egyetemen ideiglenes olasz jogi fakultást nyitott.

Mire vezetett ez, arról bőséges hírek olvashattunk. A németek nem engedték meg, hogy a jogi fakultást megnyitják és olyan véres utcai harc keletkezett Innsbruck városában, mely fölér egy kisebb méretű csatával. A csehekkel egy ideig csak rendbe jötték volna, de most megint a németek zajognak, lármaznak és ordítanak, mondván, hogy a kormány nem metellenes tendenciái vannak. A németek megint éneklnek a »Wacht am Reint«, amit az osztrák kormány macskazenének tart. Ma már Ausztria területén mindenfelé demonstrációk vannak. A csehek üdvözlnek az olaszokat és kifejezésre juttatják, hogy a német elem megérhetlen. Az olaszok tüntetnek a németek ellen; a németek tüntetnek a kormány ellen, valamint az olaszok és csehek ellen.

Az a kifejezhetlen és mérhetetlen elentét, a mely kormányok és népek között egyrészt, valamint a különböző nemzetiségek között másrészt, örökös belvitellőugásokra és soha meg nem szűnő harca vezet, artikulált kifejezésre jut ezekben az általános tüntetésekben. A demonstrációk hangzavara átjutott Olaszországra is.

Milanóban az osztrák konzulátus előtt tüntettek, elégették a fekete-sárga zászlót és kedvük szerint szidták az osztrák németeket.

És ilyen zagyalék, egymással és a világgal örökös, rut vizsálykodásban élő országok vagyunk bilincselve mi elválaszthatatlan kötelekkel.

Ennek a kedvéért történik az, hogy nagyjaink kultuszát korlátozzák, nemzeti javainkat megnyirbálják. Valahányszor ősi jogainkat érvényesíteni akarjuk, előáll a zagyalék és megakadályoz abban bennünket. Ausztria vétója az, a mely minden téren megakadályozza fejlődésünket ipari és általános gazdasági téren.

A magyar nemzeti állam kiépítésének leközdetlen akadályai az a zagyalék. Ha megengedik nekünk, hogy nemzeti nagyságaink emlékét ünnepezzük, akkor azt »nemzeti engedménynek« stigmatizálják, nem anélkül, hogy a sárga epesár el ne öntse az osztrákok képét. Nem akarják megengedni, hogy itt a nemzeti kultusz fái az égig növekedjenek, mert ez kényelmetlen nekik.

És ennek a zagyaléknak a kedvébe járunk a mi kormányaink, a mikor a láncokat, melyek bennünket az osztrák főkádaverhez kötnek, mind súlyosabbá tegyék. Ennek a zagyaléknak alázatos szolgálói voltak, a mi kormányaink a multban és az a jelenben is. A történelem ezt a szolgálót méltóan fogja elbírálni, de bírálja el minden magyarnál gondolkozó ember most is, amikor a mi kormányunkról van szó.

Protestáns Nőegylet Nagyenyedén.

Kolozsvár, nov. 9.

A »nagyenyei protestáns nők szegélyeket és belegetek segélyező egyesülete« f. hó 6-án, vasárnap tartotta megnyitott ünnepét. Az egész ünnepély programját lapunk egy közelebbi számában már közöltük. Most tudósítunk értesítése alapján jelenthetjük, hogy az ünnep minden tekintetben fénysen sikerült. Rég nem látott Nagyenyed város közönsége ehhez hasonló, szép ünnepélyt. A város közönsége házat föllöbögözve, szeretettel és lelkesedéssel fogadta Erdély nagyhírű, tudós ref. püspökét: dr. Bartók Györgyöt, ki Kolozsvárról 5-én, este 8 órakor érkezett meg.

Az ünnepélyek sorozata 6-án d. e. 10 órakor kezdődött az ev. ref. templomban, hol Bartók püspök mondott egyházi beszédet és áldást. A templom minden része zsufolóság megtelt a város és a vidék közönségével. A főpásztor szívekre ható beszéde pedig valósággal magával ragadott mindenkit. »Ime egy kaput nyitottam meg előtted, a melyet senki be nem zárhat.« e szavakat választotta nagyhatású beszéde alap-igéjéül. A kereszténységet és a protestantizmust úgy tüntette fel, mint az emberiség történetének a két leg hatalmasabb faktort. Beszédében kiméletlenül elítélte azokat, akik közönyösek a vallással szemben. »A közöny és az érdeklődés hiánya a mi bajainknak mélyre nyúló gyökere — mondá — mely olyan régi, mint maga a kereszténység. És mégis van-e okunk kétségbe esni vallásunk és egyházunk jövődjé miatt? Az és az a föld elmúlhat, de az én beszédem mind örökké megmaradnak.« A program többi számai közül különösen az egyesület női vegyeskara és dr. Farnos Árpád négyórás énekei költöttek le teljes mértékben az áhítatos közönség figyelmét.

Délután 5 órakor volt a hangverseny a Bethlen-kollégium diszermében. Ott volt a város közönségének színe-java. A terem, mely pedig a város legnagyobb terme, nagyon kicsinynek bizonyult az ünnepi közönség befogadására. Igen sokan kénytelenek voltak visszatérni, mert kevéssel 5 óra után már lehetetlen volt a terembe bejutni. Jelent volt a hangversenyen dr. Bartók püspök is, ki megjelenésekor a közönség lelkes éljenzéssel fogadott. — A hangverseny minden száma gyönyörű és élvezetet nyújtott a közönségnek. Az egyesület női vegyeskarának, dr. Farnos Dezső tanár vezetésével előadott éneke és a képezdei növendékek hegedű-játéka a Veress Gábor tanár vezetésével gyönyörűkedteft. —

Váro Ferenc libliai tárgyn felolvasása pedig rendkívül érdekes és magas szárnyalású volt. Igen szép és megnyerő volt a dr. Farnos Árpádné és Lázár Amália éneke, oronakieser mellett. A Simon Erzsike és Sebestyén Ferenc krakkói ev. ref. lelkész gyönyörű szavaltat teljessé tették a hangverseny előkelő műsorát.

Koncz József,

a székelv magyar.

Kolozsvár, nov. 8.

Koncz József a székelv földről, a fenylálatos, hegyes völgyes székelv földről jött fel Kolozsvárra két kis lovaskáccal. Mezőmadarokról való. Ez a község Marosszéken van s nincsen nagyon messze Ákosfalvától, Makkai Zsig nagyságos ur kerületének székelv helyétől, hol a nagyságos ur három ablakos, pitvaros kis házikójának kéményei is füstölögnek, ha az anyjuk kenyeret süt. Koncz József bevásárlás céljából jött fel Kolozsvárra. Marosvásárhelyt ugyan közelebb kapta volna, de hát ő kelme még nem látta Kolozsvárt. Az »őszit« elvetette, a jószágot ellátta otthon, szóval a bajt rendbe hozta s közbe csapva a két kis lovaskának, meg sem állott, míg meg nem pillantott a Szent-Mihály templom tornyát. (Hogy bányát mutatott az óra a tornyon, azt nem tudta leolvasni, mert a plebánia még nem meszeltette be fehérre az óra lapját), Koncz József uram megvásárolta még a délelőtti folyamán a venni valót, délután beült egy csapszékké s alaposan behorogzott. Kilenc óra felé mozdult ki a kocsmából s elvezette az utat, a Dohány-utcaba tévedt. Hangos énekszóval haladt lefelé a Dohány-utcán. Közbe-közbe megállott s hatalmasokat kiáltott:

— Éljen a függetlenségi Éljen Kossuth Ferencz ur ő kelmel Én székelv-magyar vagyok. Abbi! Én.

A kiabáló székelv-magyar a rendőrség figyelmét is magára vonta s a rendőrrőrtat igazolásra szólította fel Koncz Józsefet. Koncz József egy darabig csak mondogatta, hogy eresszék utjára, mert ő székelv-magyar, mikor azonban kijelentették a rendőrk, hogy míg nem igazolja magát, egy tappodtat sem mehet, megsuhogtatta fejét lelt hatalmas furkos botját és a rendőrök fölé csapott. Azok sem voltak restek. Félre ugráltak s így nem ért senkit sem a botlítás. De meg is fogták menten a székelv-magyart s nagy nehezen felvitték az inspekciós szobába. Az ügyeleti tisztviselő ki hallgatta s kijózanodásig fogdába tette.

Mikor a székelv-magyar megtudta, hogy mi vár rá, keservesen felsohajtott s így szól:

— Mit csinálnak most nálam a nék ül a lovaim.

Hírek Szamosujvárról.

(Az örmény-muzeum. — Egy bank bajai. — Többszöri Szamosujvárt.)

— Saját tudósítónktól. —

Szamosujvár, nov. 8.

Tegnap az örmény muzeum-egyesület látogatott ülést tartott S z o g o t t Kristóf elnök lakásán, hol a többek közt megjelentek: Bárány Lukács főesperes, Todorffy Lukács polgármester, dr. Hermann Antal, Mártonffy István főgimnáziumi igazgató, dr. Gopcsa László és dr. László Márton.

A gyűlésen az eddigi működésről és eredményről történt beszámolás után, megállapították az ezutáni teendők. Az alakuló közgyűlést karácsony táján fogják megtartani. Merza Gyulának az előértekezleten előadott tervéhez képest, elhatározták, hogy örmény-kiállítás rendeznek a városi Vároban, a hol a muzeumnak szánt értékeisebb dolgok mellett rövid időre olyan örmény tárgyak is kiállítatnak, melyeket a tulajdonosok még nem hajlandók átengedni a muzeumnak.

Szóba került az »Ellenzék« támadása, a szamosujvári örmény muzeum ellen. A bizottság nem tartja érdemesnek foglalkozni e merőben ferde irányú, elbizakodott és rosszakaratú közleménnyel. Az örmény muzeum ügyét nem polemikával, hanem tettekkel fogják előbbre vinni.

Több figyelemreméltó javaslat és terv megvitatása után letárgyalták és némi módosítással elfogadták az előértekezlet által megállapított alapszabálytervezetet.

Az alig most alakult »Szamosujvári kereskedelmi bank részvénytársaságánál« úgy látszik már is zavaros dolgok folynak. E bank, mely személyes érdekek kielégítésére létesült, fényes apparatussal indult meg, de alig pár hónapi működése után, már is többen kezdik beátni, hogy negyedik bankra épenséggel nem volt szükség. Hogy voltaképpen mi történt, az még a jól bezárt ajtókon nem szivárgott ki, de roszt enged sejtetni ama körülmény, hogy a bank derék és tevékeny igazgatója T e m e s v á r y Béla, ki lakását csak pár hónappal előbb helyezte ide Bpestből és a bankigazgatói tisztet elvállalta, már is megvált állásától. — Nem tudjuk ennek okát, de úgy gondoljuk, hogy Temesvárynak alapos okai vannak megválni attól az intézettől melynek sok jövőt jósolni alig lehet.

Szamosujvárt e hó 4-én éjjel Schönfeld Kálmán ékszerész üzletébe — mint tudósítónk híradása alapján már jelentettük is — betörték s az éj csendjében hozzá is láttak a munkához, hogy a csillogó arany-és gyémántokból megrakodva tovább álljanak. A terv azonban nem sikerült, mert egy arra menő észrevette a dolgot és rázárta az ajtót a bentlevő jómódúra. A tolvaj azonban ügyesen az udvarfalról ajtót feltörve, azon hirtelen elmenekült és mire nagyobb segítség jött volna, ő már kerítésen és fedeleken keresztül — eltávozott.

E hó 6-án pedig fényes nappal egy gyanus alak a Sz.-Gergely finárvaháza ment be és minthogy senkit sem talált a szobában, a ruhatarból felpakoltva több darab ruhával, utnak eredt. Az árvaházi élelmező azonban észrevette, utána indult és egyik utcában elfogva, átadta a rendőrségnek. A rendőrség erős vallatásra fogta és megtudta nála levő katonakönyvéből, hogy Barsai Lázár Endrénének hívják Ispánmezőj illetőségű. A vallatás során kiderült, hogy az ékszerész üzletét is ő verte fel egy másik társával, kinek nevét még nem vallotta be. Az ékszerüzletből mintegy 300—400 koronányi ezüst neműt vittek el. Mielőtt az üzletet feltörték volna, előbb egy Szabó Antal nevű kovácsot lopták el a szükséges eszközöket és miután így felkészültek, mentek az ékszerüzletbe szerencsét próbálni. Az erőlyes vizsgálát folytán hisztük, hogy kézrekerülnek a bűnösök, kik úgy látszik, egész tervszerűleg űzik a bűnös sportot.

Hírek Kis-Küküllő vármegyéből.

D.-Szt.-Márton, nov. 8.

Mozgalmas élet volt a mult hetén Kisküküllő vármegye székelvén: Dicső-Szentmártonban. A községi közigazgatás munkásai: a jegyzők tartották évi rendes közgyűléstük a megye sok előkelőségének jelenlétében.

A közgyűlést Csátó Gábor alispán elnöki megnyitja vezette be. Az alispán megnyitó beszédében kifejezést adott örömeinek, hogy a jegyzői fizetésrendezés is immár később áll. Komoly intelmek hangzoltak a jegyzőket a további beszületés, őszinte és hazafias munkásságra serkentette. Különösen hosszasan időzött ama teendők felsorolásánál, a melyeknek összegezésében a jegyzőknek hivatása a jegyzői állás elismertetése szempontjából testületileg is odahatni, hogy a kebelében méltatlanul lábatlanokdó s az egész testület megbízhatóságát megkérdőjelező lustaság, stréberkedés, hazafiatlanság kebeléből kiirtassék.

A tetszéssel fogadott elnöki megnyitót után Nagy János egyetli jegyző tette meg évi jelentését. A jelentés meghallgatása után újból megalakították az egyesített tisztikarát, melynek megbízatása lejárt.

A megjelölt titkos szavazás »redmnyeként elnöké ismét Csátó Gábor alispán, alelnöké Benkő János, jegyzővé Nagy János, aljegyzővé Kovács Péter, pénztárnokká Bényi József választattak meg. A választmányba megválasztottak: Csákány Ferenc, Szőnyi Árpád, Szász Ferenc, Vajda Béla, Szöcs János, Wachsmann János, Récz Filon, Bundeas János. Tiszteletbeli tagokul Kemény Ákos br., dr. Arkosy Gyula, dr. Ferencz Ákos, Fekete György, Gyárfás Károly, Horváth Ákos, dr. Boér Elek, Pataky Sándor és Kedves József.

Még néhány kisebb jelentőségű ügyet intéztek el s ezzel az ülés véget ért.

*
Kegyeletos ünnepély következett a jegyzők közgyűlése után.

Az egész közgyűlés néhai Fritz Rezső főszolgabíró sirhelyéhez vonult, hol már nagy közönség várakozott.

Fritz Rezső főszolgabíró négy évtizeden keresztül állott a vármegye szolgálatában, melyből leghuzamosabb ideig a dicsőszentmártoni járásnak volt munkás, buzgó és tevékeny főszolgabírája. Az ember életében is számottevő e hosszú idő alatt széleskörű ismeretét és kiváló munkás tevékenységét teljes odaadással szentelte a haza, vármegye és a társadalom javára. Törhetlen hazafiságával, megbízhatóságával, példás erélyvel párosult vezetőképességével és fáradtság nem ismerő, kitartó munkásságával felelősségek elismerését, büszséggel és megnyerő modorával tisztviselő társainak és barátainak szeretetét, igazságérzetével és tapintatos fellépésével járása, sőt az egész vármegye közönségének tiszteltetés s atyai gondoskodással párosult humanus eljárásával pedig a vezetése alatt állott jegyzői karnak határtalan szeretetét, önzetlen ragaszkodását és háláját érdemelte ki. Ki a gondviselésétől reá ruházott kiváló képességeit és nemes tulajdonait a közügy és a társadalom érdekében oly hasznosan tudja érvényesíteni s a kötelesség és a humanizmus érzelmait úgy tudja egyeztetni, miként a felejtethetetlen néhai főszolgabíró tette, az az ember érdemesen teszi magát arra, hogy emléket haló porában is kegyelettel megörizze.

Ezen emberbaráti kötelességérzet indította a dicsőszentmártoni járás jegyzői karát azon elhatározásra, hogy szeretett főszolgabírájának sirhelyét emlékkövel jelölje meg.

A díszes emlékművet a sirhant mellé állították fel. A sirhant és annak rácszata élővirágokkal és koszorúkkal volt feldíszítve. A koszorúk között ott volt az elhunyt egyik legnagyobb tisztelőjének, özv. gróf Horváth Tholdy Lajosnak igen szép élővirág-koszorúját, mellette a bus özvegy, továbbá báró Apor István, Benkő Jánosné, Nagy Jánosné, Rédiger Pálné, Dósa Sándorné, Csegezi Tamásné, Vásárhelyi Balásné, stb. stb. által kötött szebbnél-szebb koszorúk.

A gyászünnepe a dicsőszentmártoni daleyelt gyászda nyitotta meg. Ezután előlépett a közönség sorából Benkő János sóvényfalvi körjegyző, a jegyzőegylet alelnöke és elmondotta messze hallatszó, szívekig ható hangon emlékbeszédét. — Az emlékbeszéd hatása alatt szem nem maradt szárazon s az özvegy zokogása felújította mindenkinek kebelében azt a fájó sebet, melyet a drága halott elhunyt okozott. — Majd Kovács Péter, a dicsőszentmártoni járásnak egyik derék körjegyzője lépett elő és érzéletes hangon szavaltta el Kuti Béla szász-csávási körjegyzőnek ez alkalomra írott költeményét. A mélységes hatással előadott szavalt a költemény értékét is kiválóan növelte.

A gyászünnepeket az elhunyt kedvenc dalának: »Nagypnteken mossa holli a fiát...« érzésteli, bus akkordjai zárták be.

Kis-küküllő vármegyében is inséges napoknak néz elébe a nép. A vármegye az inség enyhítésére a földmívelésügyi miniszterhez fordult segélyért.

A miniszterhez intézett felterjesztés meghozta a maga eredményét, bárha nem is az előre várt mértékben. A földmívelésügyi miniszter ugyanis 20000 korona államsegélyt engedélyezett a vármegyének és ezt már ki is utalványozta. Ezen összeg — a leirat szerint — a következő ünnem-kák keresztülvitelére lesz fordítandó: a 4850 m. hosszú pócslalvi vicinális kiágazásra 4200 korona, — a dicsőszentmárton — marosugrai 4600 m. hosszú vicinális utra utra 6000 korona, — és a szászernye — kundi 8 km. hosszú vicinális utra 8900 korona. Ezen utépítési munkálatok kizárólag vármegyei szegénysors munkások által lesznek végrehajtandók, még pedig az ősz folyamán.

(A városi szakbizottságok

ülése.) A városi törvényhatósági bizottság szakszáljai e hó 11-én együttes ülést tartanak. Az ülésen a novemberi rendes közgyűlés tárgyait készítik elő.

— (A Kossuth Lajos asztaltársaság ülése.) A rendes időben e hó 19-én felolvasó-estélyt tart a Kossuth Lajos asztaltársaság. Az estélyen való szereplésre Csengeri János egyetemi tanár, Veress György theologus és a Kolozsvári Dalkör kéri fel.

— (Az állami tisztviselők gyűlése.) A kolozsvári állami tisztviselők egyesületének november 27-én tartandó ülésén, mint értesültünk, a kolozsvári áll. tisztviselők lakáspénzének kérdése és a fizetésrendezés ügye is tárgyalás alá kerül. A közgyűlés iránt a tisztviselők körében nagy érdeklődés mutatkozik.

— (A Dávid Ferencz iijusági-egylet gyűlése.) A »Dávid Ferencz ifj., egyetl« f. hó 7-én tartotta harmadik rendes gyűlést a tagok nagy számu részvétele mellett. A gyűlésen Abrudbányai Ede jogh. Musset Alfréd: Decemberi éj-t szavalta el igen nagy hatással. Majd Kisgyörgy Imre adta elő élenk tetszés mellett Pos Allan Edgárnak S z a s Károly fordításában megjelent »Holló«-ját. Raffai Károly th. felolvasása az alkalommal elmaradt.

— (Köri-estély.) A szezon legelső és legkedveltebb elit mulatsága kétségkívül a köri-estély. Ez nyitja meg a téli mulatságok hosszú sorozatát már évek óta. A bakfis sorból kikiváncsózó fiatal leányokat itt mutatják be a társaságnak s itt találják legjobban magukat azok az ünnepeit leányok is, kik már egy-két farsangon nem minden siker nélkül küzdöttek a bálkirálynőségért. Szóval a köri-estély a mulatságok mulatsága, hol soha sincsen hiány táncosban s még a tizenhatodik tur is le van foglalva mindig. A köri-estélyre már nagyban készülnek az egyetemi hallgatók. Tegnap délután az egyetemi-körben gyűlés is volt s ezen megalakították a mulatság rendezőségének tisztikarát. A rendezőbizottsági elnök Petri Géza joghallgató lett. A mulatságot jan. 5-6-én tervezik és mint eddig, egy most is a New-York termében lesz megtartva.

— (A honvédség harcszerű cél-lövésze.) A m. kir. 21-ik honvéd-gyalogezred csapatai folyó évi november hó 26-án reggeli 6 óratól déli 12 óráig az Elővölgy nevű határterében harcszerű céllovészeti gyakorlatokat fognak tartani. Mivel ezen a napon a jelzett helyen való tartózkodás életveszélyes jár: felhívjuk az érdekelt lakosságot, hogy a céllovészeti gyakorlatok alkalmával az Elővölgyben saját érdekében ne tartózkodjék és ne közeledjék.

— (Halálozások.) Két reményteljes ifju élet korai kimúlásáról, a szerető szülői szívek megmérhetlen nagy fájdalomról kell ez alkalommal e rovatban megemlékeznünk. In c z e Tibort — kinek elhunytáról tegnap számunkban immár hírt adtunk — tegnap délután helyezték örök nyugalomra általános részvétel mellett. A szeretett barát ravatalánál megjelent a róm. kath. gimnázium ifjusága és a Bíró Béla apátplébános által teljesített gyászszertartás után gyászdallal vett búcsút a feledhetlen pályatáristól. — Egy másik ugyancsak fiatal tanuló elhunytáról is értesültünk ma. Csikszenttamási ifj. Bőjtje László, a felső kereskedelmi iskola felső A. osztályának növendéke 17 éves korában meghalt. A szép reményekre jogosító, tehetséges ifjú regóta súlyos betegségben szenvedt, meg tegnap a halál megváltotta szenvedéseitől. A mélyen lejutott család a következő jelentést adta ki a megrendítő gyászesetről: Csikszenttamási id. Bőjtje László és neje szül. Winkler Ida, mint bánatos szülői és Margit egyetlen testvére, valamint az összes rokonság nevében mély fájdalommal tudatják, hogy a forrón szeretett és felejtethetetlen jó fiu, testvér és rokon Csikszenttamási ifj. Bőjtje László a kolozsvári felső kereskedelmi iskola felső A) osztályának növendéke életének 17-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentsegek ájtatos fölvetéle után, folyó hó 7-én d. e. 9 órakor az Urban elhunyt. Korán hervadt ifju virág, sirba döntött a kérelmetlen halál. Nyugodj csendesen, az anyaföld öléin, siri álmodat ne zavará hátramaradt övének fájó zokogása. Örök életpettedge boldogdálsten angyalaink társasága. A drága halott hűt tetemei f. hó 9-én d. u. 3 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a szülői háztól (Anusztum) Nép-utca 3. sz. a köztemetőben örök nyugalomra helyeztetni. — Lelekért az engesztelő szentmise-áldozat f. hó 10-én d. e. 10 órakor fog a Mátyás király-terti templomban az egék urának bemutatni, mely mindkét végtszertellettéle a rokonok, jó ismerősök és kártársak szomoruan meghivatnak. — Drága poraid föltött könnyű legyen a hant!

— (Értékes ajándék az E. M. E. levéltárának.) Az Erdélyi Múzeum-Egyesület levéltára ismét értékes ajándékkal gyarapodott. Báró Györfy Gézáé szül. sárosmagyariak Katona Margit, az Erd. Múzeum levéltárának mintegy 100 darab régi levelet és 4 darab kéziratot ajándékozott. A levelek az 1767-től 1720-ig terjedő időkből származnak s a régi Kővár-vidékre szolgáltatnak adatokat, a melyek az ajándékozó bárónő nagyatija főkapitánya volt. — A Katona család 1630-tól, Katona István kővári kapitánytól kezdve mindig elsőrendű szerepet vitt Kővárvidéken s majd minden nemzedékből viselte valamelyik családtagja a kővárvidéki főkapitányságot. Az ajándékozott levelekben szereplő Katona Mihály egy ideig Kővárvidék adminisztrátora, a másik — Katona Zsigmond — főkapitánya volt. A levelek közt néhány érdekes adat van az 1809-től 1814-ig a francia háború alatt folytatott katonafogadásokról s közöttük találhatók 1809-től a kárpáti inszurgens nemekes lustrái. A kéziratokból kettő jószágösszeírás, egyik Kővárvidék 1815–16 első kijegyzőkönyve s Györfy báróné édesatyjának, Katona Eleknek több előkelő erdélyi családról szóló leszármazási táblakönyve. A levelek annyival is érdekesebbek, mert Kővárvidék levéltárát az oláhság a szabadságharc alatt nagyrészt megsemmisítette.

— (Táncestély.) A magyarországi szoba-, cim- és díszletfestő, kárpitozó, mázó, aranyozó, fényező szövetségének kolozsvári csoportja november hó 13-án, vasárnap a Torna-Vivodában, saját könyvtára javára, dallal, szavattal, színi előadással, szerepint és confettidobással, világpostával és táncal egybekötött zárkórú kedélyes-estélyt rendez. A táncot a következő műsor előzi meg. Nyitány, énekli: a Szervezett Munkások Dalkara. Szavalt, előadja Szűcs Vilmos. Garde des Dames. Bohózat 1 felvonásban. Részlet veszek a darabban: Körmös Andor, Könyg Károly, Vég István, Radics Ferenc, Farkas Gábor, Benkő Géza, Ilyés Annus és Müller Gyula. Quartett, éneklik: Szabó István, Ebergényi Lőrinc, Décsig Pál, Bucsmán Jenő.

— (Felfűzítések.) A kolozsvári Polgári Dalegyet november 6-iki estélyén felfűzítettek: Hegedűs Sándor országgy. képviselő 15 kor. B. Bak Lajos 10 kor. Torday Pál 5 kor. Péter Ferenc 3 kor. Bakó János 2 kor. Kerekes János 2 kor. Geschmeidig Ferenc 1 kor. Sipos Károly 2 kor. Kisfaludy Árpád 2 kor. Ifj. Csizhegyi Sándor 2 kor. Ifj. Lőrinc József 1 kor. Klamár Antal 2 kor. Ifj. Dali Mihály 1 kor. Összesen 48 koronát.

— (Öngyilkos katona.) Lengyel György hostái legény októberben vonult be a kolozsvári 62-es gyalogrezdhez, mint regruta. A jó bánásmóddal és szabadsághoz szokott legénynek nem nagyon tetszett a „gyöngyélet”. A kaszárnyai szigorú még talán kibírta volna valahogy, de nehezebb esett távol lenni szíve választójától. Tegnapelőtt este kiengedték a kaszárnyából. Lengyel szabadságidejét szüleinél töltötte el, kik jómódú földmives emberek. Mikor szüleitől elbucsuozott, azt mondta, hogy visszamegy a kaszárnyába. Azonban másfél vette az útját. Belopódzott a Szamosköz-utcaiban lakó nagybátyja telkére, felment a csűr padlására s ott egy kötéllal a gerendázatra felkaszálta magát. A gázda csak tegnap reggel találta meg öccsét kihűlt holttestét. A kötelel rögtön levágta és észleltén próbálta az öngyilkos katonát. Mikor látta, hogy minden fáradsága hiábavaló, értesítette az öngyilkosságról a rendőrséget és az ezredparancsnokságot. Az öngyilkos katona holttestét a csapátkórház halottas házába szállították be.

— (Kacagjon szabályszerűen!) Tegnap este drámat adtak a színházban. Előadás közben így nem igen nyílt alkalm a karzati közönségnek a harsogó nevetésre. Szünetközben azonban itt is ott is jóízű nevetések hangzottak le a kukk közönségének sorából. Pap 57-es számú rendőr megalkalta a dolgot, oda lépett egy csoporthoz s így szólt egy fiatal emberhez:

— Kérem ne nevéssen olyan nagyon. Kacagjon szabályszerűen.

— Kérem nem én kacsagom — mentegetőzött a fiatal ember. Hanem itt ez a leány. És ezzel egy csinos arcú barna leányra mutatott.

— No hát ne beszélgeszen olyan személyekkel, kik nem kacagnak szabályszerűen, — mondotta a rendőr, — ki nem rég esett túl a rendőri vizsga izgalmain.

Azzal sarkon fordult s illő hivatalos komolysággal tovább ment.

A karzaton persze erre olyan homéri kacaj keletkezett, mely már igazán nem volt „szabályszerű”.

— (Dienes Márton Budapesten.) Tegnap délelőtt egy hír lepte meg a vitaközléstől felhevült képviselőket: Dienes Márton, a volt lapszerkesztő, Budapesten van. A hírt a legnagyobb kétkedéssel fogadták, mivel Dienesről mindenki tudja, hogy csalásért és vártámadásért körözik s a rendőrség aítai tárványtva vannak számára, hogy bármely pillanatban befogadják. Az ellenkező híreket szemben konstatáljuk, hogy Dienes Márton csakugyan ide haza van. Hogy mi hozta őt vissza Amerikából, nem tudjuk, de arról határozott tudomásunk van, hogy Dienes Márton egy-két előkelő állású egyéntől biztosítékot kapott arra nézve, hogy nem fogják letartóztatni. Egyik fővárosi lap az U. H. munkatársának alkalmával Dienes Mártonnal az éj folyamán beszélgetni. Arra a kérdésre, hogy miért jött vissza Budapestre, mikor itt minden pillanatban ki van téve az elfogatás veszélyének, mosolygott és azt mondta, hogy a letartóztatástól nem kell félnie, mert itheron létezől senki sem tud, továbbá egy-két befolyásos férfiól szalvoskonduktust kapott arról, hogy nem lesz bántódása. Jövevényének célját nem árulta el, de a honvágy nevének kiejtésénél olyan mozdulatot tett, amely nyilvánvalóan tette, hogy ezt az érvet maga sem vette komolyan. Különben az éj folyamán Dienes Márton mások is látták. Nem

igaz az, hogy tegnap délelőtt a Jahn-féle vendéglőben ebédelt. Ezt a pincérszemélyzet tagadja s tagadásra nincs semmi okuk. De egészen bizonyos az, hogy Dienes Márton megfordult egy éjjeli mulatóhelyen. A mulató személyzete nagyon szívesen fogadta Dienes, azt híven, hogy visszatérte a régi szép napok fognak beköszönteni. Dienes ennek a szíves fogadtatásnak nagyon megörült, de egyben megjegyezte, hogy azok a remények, amelyeket amerikai tartózkodásához fűzött, nem ütöttek be s most itheron reméli, hogy beteljesedjenek. Késő éjjel volt Dienes Márton a mulatóhelyen, a hol diszkrétén egy szeparéba vonult, mert a mint több és több vendég nyitott be, a figyelem nagyon feléje fordult. Dienes Márton még három napig szándékozik Budapesten maradni.

— (Templomrablás.) A vidéken és Kolozsvárt is mostanában gyakran fordulnak elő templomrablások. Mint Marosvásárhelyről értesítik lapunkat, hogy a rücsi gör. kath. templomot törték fel szombaton ismeretlen tettesek. A templomrablók felszakították a perselyeket s az ott talált pénzt és a templom értékes kelyheit, szenteltvíztartóit magukkal vitték. A csendőrség nyomoz a betörők után.

— (A szerelem és a lábszij.) Erdélyes körülmények között jutott összefüggésbe ez a két fogalom a hevesmezei Tárkány községben. Baksa György odaváló csizmadiamester — mint nekünk írják — két évvel ezelőtt felfogadott egy Fejes Pál nevű 17 éves suhancot inasnak. Multak az idők s e közben a mesterné, a ki már közeledett a negyven évrhez, beleszeretett az inasgyerekbe, a kit aztán teljesen magához hódított. Az asszonynak azonban kevés volt az alkalm, a mit a férje által a vasárokon töltött idő alatt felhasználhatott. Hogy tehát a boldogsága teljes legyen, két héttel ezelőtt a fiúval együtt megszökött a háztól, de magával vitte a férje megtakarított 300 koronáját is. Baksa, a mikor megtudta a szökést, morfondírozott egyet s aztán azzal vigasztalta magát, majd haza jönnék, ha megéheznék. De mikor észrevette, hogy pénzét is elvitték, futott a szolgabíróshoz, hogy a szökéseket hozza vissza a pénzzel együtt. A mult héten aztán a csendőrség kikutatta a szerelmeseiket és előállította őket a szolgabíróshoz, — a hová aztán a megcsalt férj is be hívták. A szolgabíró felszólítására Baksa kijelentette, hogy neki csak a pénz kell és az inasa, mert az a szolgaiati idő letelte előtt megszökött tőle. A szolgabíró ezen kijelentés után az inast vissza kísérlette Bakshoz, ahol aztán a mester ur hozzáállott a szerelmes inas kijáratánál. Amikor a csendőrség eltávozott, Baksa György elvett a lábsziját, a segédjével fogatta a fiút s olyan alaposan elrakta, hogy a műtét után alétlan maradt a földön a fiú. Baksa, amikor kifutja magát, észleltén kezdte a megvert fiút, de biz az nem akart mozdulni. Jó későre orvosért küldött, mire azonban az megérkezett, a fiú már halott volt. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen fiú nemcsak lábszijjal, hanem kapálással is fejbeverték, amitől aztán koponyaperepést kapott s ez okozta halálát. Baksa Györgyöt és Ambrus Mihály nevű segédjét letartóztatták.

— (Fogfájást és szájbűzt azonnal megszüntet.) A „Plumbus” amerikai önpompázó szer. Bővebbet a lapunk mai számában közölték hirdetésben.

Napár.

November 9. Szerda.

Katholikus: Tivadar. Protestáns: Tivadar. Az Eke múzeum az örmény himnusz kiállítás megtekintésére délelőtt. Belépti díj 1 korona. Országos Történelmi Ereklye Múzeum. (Torna-Vivodában.) Nyitva egész nap; belépés ingyenes.

Az Erdélyi Országos Múzeum érem- és régiségára megtekinthető d. e. 9—1-gig.

Az általános növénytan intézet gyűjteményára (Botanikus Múzeum) nyitva délelőtt 8—12-gig, délután 3—6-gig. Bemenet ingyenes.

Az Egyetemi Könyvtár nyitva délelőtt 9—1-gig, délután 3—7-gig.

Színházban előadásra kerül: »Radnóthyne» (Páros bérlet).

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szerda, nov. 9-én:

Radnóthyne

Színmű 3 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10-kor.

Holnap, csütörtökön november hó 10-én:

Radnóthyne.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: Először: Radnóthyne (b. 38. sz.).

Csütörtök: Radnóthyne (b. 39. sz.).

Péntek: A denevér (b. 40. sz.).

Szombat: A hajdúk hadnagya (b. 41. sz.).

* Könyves Kálmán. Már az ötödik előadáshoz értünk el a Jókai-ciklus során. A nagy mesemondó hősei, azok a csodálatos, nagy jellemek, kik bukásokban is fenntartják, kiknek bűnei is erények, lassanként mind elvonnulnak szemünk elől — úgy lehet, hogy mindörökké. És ha vége lesz

a ciklusnak, aligha látunk többé Jókai darabot, kivéve egy-egy ünnepies alkalmat, mikor a színházak csupa kötelességből repertoárra vesznek egyet legfeljebb egyszer egy esztendőben. Tudhatja ezt a közönség is és még sem nagyon igyekszik a színházba. Már a ciklus elején sem nézték végig többet a Jókai ragyogó, színes tollával megírt drámat, mint tegnap az ötödik estén. És az ötödik este sem ütött többen a nézőtérre, mint a Tavasz vagy a Vándorlegény tizenötödik előadásán. Pedig ugyan csak jó előadásban kerülnek színre Jókai drámái. A szereplők gondosan mutatják be a kültő-király színpadi műveit, melyek bár nem oly jelentősek, mint regényei, de sok és nemes tanulságot és nem csekély gyönyörűséget nyújtanak.

Tegnap este „Könyves Kálmán” került előadásra. Egy kiszakított rész a magyar nemzet gazdag történelméből. Párttörők és trónkövetelők harca, nagysíltú asszonyok küzdelmei s az első felvilágosult, igazság után kutató király élete, ballépése harca lelkiismeretével, melyet nem tud legyőzni, hanem az győzi le őt, elveszi esztét, nyugalmát s végül az életét is. A címszerepben Szakács Andor nagy művészek bizonyult ismét. Kálmán király szerepét jobban megjátszani, mint ő megjátszotta, aligha lehetséges. Tölvölgyi Margit Ingoli személyesítője volt. Csak jót lehet mondani az ő szerepléséről is. A negyedik felvonásban, mely a dráma leghatásosabb része, különösen nagy hatást ért el Szentgyörgyi, Tompa, Szegő, Laczkó és a többiek mind sikeresen illeszkedtek bele játékkal az előadás keretébe. Külön meg kell dicsérnünk a kis Miklósi Juliskát, ki Béla, Álmos kis fia pár szavas mondokáját bátran és ügyesen adta elő és elfogultság nélkül mozgott a színpadon.

(K.)

* Flórika szerelme, dr. Moldován Gergely kedvelt népszínműve, mely a budapesti Népszínházban is nagy sikert aratott, vasárnap este részben új szereposztással kerül színre. Károlyi Leona ezúttal játsza először Flórikát, Moldován Gergelynek legújabb színpadi műve. A »Vihar—viharra» című népszínmű még e hónapban fog bemutatásra kerülni.

* Ujdonság és reprise. A legközelebbi ujdonság a Vígsház nagysikerű vigyázta: »A kis pajtás» lesz. Az énekes személyzet pedig Souppé rég nem adott nagy operettjét, a Fatniczát eleveníti föl. Mindkét darab a jövő héten folyamán kerül bemutatásra.

* Radnóthyne. Az őszi évad nagy sikerű eredeti színpadi műve a budapesti Nemzeti Színházban Kampis János társadalmi színműve, a »Radnóthyne» mely a mellett, hogy a saját kritikája részéről a legnagyobb elismerést aratta, bemutatója óta állandóan műsoron van. Nagy gondnal és szeretettel készülnek nálunk is a kitűnő darab előadására. »Radnóthyne» Tölvölgyi Margit játsza. Szakács, Horváth Paula, Mészáros, Szegő, Dozsári és Bérczi lesznek partnerei. A »Radnóthyne» bemutatás előadására párosszámú bérletben ma lesz.

IRODALOM.

(.) Végzetes tévedés. Beniczkyne Bajza Lenkének, az illusztir íróknak, legújabb regénye a »Végzetes tévedés», most jelenik meg könyv alakban. A két kötetes nagy regény tárgya a főváros világából van véve, amelynek Beniczkyne leghivatottabb ábrázolója. Két fiatal szívnak a történetét mondja el, akik egy végzetes tévedés folytán összetálatkoznak és egymásba szeretnek, noha a konvenciók felfogás szerint nem egymáshoz illők. Bámúlatoan szőtt intrika szálai hálózák keresztül-kasul a mozgalmal történetet, amelynél érdekfeszítőbbet maga Beniczkyne sem igen írt. A hős és a hősnő már-már tragikus véget érő sorsának egy bájos, fiatal gróféány lesz a nemtörő, aki saját boldogságát áldozza barátai boldogságáért. A történet háttérbe egy borzalmas bűnügy lapang, a mely egy modern végtárgyalás mestermódra megfestett keretében sieteti a végső kifejtést. A bámúlato leleménnyel szőtt esemény, s az a finom szentimentalizmus, amely Beniczkynt első sorban avatja a magyar nők írójává, ép úgy jellemző előnyei a regénynek is, mint Beniczkyne minden munkájának. A két kötetes regény címlapját az író művészi reprodukált képmása díszíti. Ára a két kötetnek 4 korona. Kiadta a Lampel-Wodianer-féle könyvkereskedés.

(.) Barangolások. Ifj. Mórítz Pál a »Debreceni Függelék Ujság» felőlő szerkesztője érdekes munkával jelenik meg a karácsonyi könyvpiacra. A munka címe: »Barangolások», melyben — mint a szerző hangulatos előfizetési felhívásában mondja — »a forrongó, lázas, pusztító, belső- és külső erőktől megtámadott ifjú Magyarországnak életébe nyújt bizalmas betekintést». A könyv a következő fejezetekre oszlik: 1. Három magyar vármegyén keresztül. (1901 augusztus havában.) 2. Százok és oláhok között. (1903 június és július havában.) 3. Kint a pusztán. (1903 július havában.) 4. Nemesi falun, az Érmén. (1903 augusztus havában.) 5. A tokaji hegy alatt. (1903 szeptember havában.) 6. A jászberényi sárga kaszárnyában. (1904 augusztus és szeptember hónapokban.) A többi írvé terjedő mű árá — a postaköltséggel együtt — 1 koronába van megadva azok számára, akik előzetesen megrendelik; ellenben a könyv bolti ára 2 korona lesz. A megrendeléseket és esetleges előfizetési pénzeket legkésőbb december 10-ik napjáig kell a szerző címére beküldeni, mert a könyvet karácsony napjára kézhez akarja juttatni a szerző, ainek lakása Debrecenben, Vörösmarty-utca. 5. szám alatt van.

November 1-től u. elj 1-őfizetést nyitottunk az »UJSÁG»-ra. nov. 1-től decz. 1-ig 2 korona. Negyedévre 6 korona. Félévre 12 korona. Kérjük azokat a t. c. vidéki előfizetőket, kiknek előfizetése lejárt, hogy az »UJSÁG» megrendelését minél előbb megújítani szíveskedjenek.

Táviratok

A politikai helyzet.

Az ellenzék szervezkedése.

— Tisza lemondása. —

Budapest, nov. 8.

Forr és kavargó a fővárosban a politikai élet. Nagy ambícióval szervezkedik az ellenzéki párttörödek koalíciója. Az uj-párt; a néppárt és a Szederkényi-párt immár összeállottak és most arra törekednek, hogy a nemzeti-pártot is belevonják a szövetségbe. A nemzeti-párt bele is menne, de egyelőre Apponyi Albert nélkül nem akarnak határozni. Ha azonban Apponyi Albert ellenezné a koalíciót, akkor is — bár nem hivatalosan — a párttagok támogatni fogják a többiek harcat.

Az ellenzék szervezkedését annyira sikerült tartják, hogy komoly politikai körökben most már híztsóra veszik az ellenzék dialalát.

A döntő csatára pénteken kerül a sor, mert a beavatottak szerint Tisza István ekkor visszaszívja a bizottság kiküldetésére vonatkozó indítványt és betérjeszti a házszabályrevízióra vonatkozó napi rendi indítványt. Ezt szombatra kitűzik és csupán négy szónok szólhat hozzá és egyszerű felállással szavaznak felette. S aztán jön a Ház feloszlata.

Az ellenzéki pártok erre az eshetőségre is elkészültek és megbeszélést, fölöstötták egymás között a teendőket.

Kimerítik a technikai obstrukció összes fegyvereit. De mivel napirend megállapítása nélkül nem lehet berekeszteni a tanácskozást, tehát felkészülnek a permanens ülésre, még ha az napokig tartana is. Itt aztán ugy osztják be a munkát, hogy kimerülés ne álljon be.

Bizonyos tehát, hogy a rénteki nap, a magyar parlament legkritikusabb napja lesz.

A holnapi ülés is nagyon érdekesnek ígérkezik. Beszélni fognak Apponyi Albert és Hock János és valószínű, hogy e két nagy szónok beszédét Tisza nem állja meg válaszl nélkül.

Apponyi Albert ma este már meg is érkezett. A vonatról egyenesen a Park-klubba hajtatott, a hol tiszteletre bankettet rendeztek. Holnap ő lesz az ülés első szónoka. Beszédében figyelmeztetni fogja Tiszát, hogy óvakodjék a törvényteleniségtől és attól, hogy a királyt esküszögébe vigye bele.

A szabadelpvüpart előkelőbb körében beszélük, hogy Tisza István látva, hogy még a saját pártja sem rokonszenvezik teljes mértékben terveivel, egy utolsó kísérletet tesz szárdékai megvalósítására és aztán beadja lemondását.

Az innsbrucki események.

Innsbruck, nov. 8.

Az innsbrucki tanács egyhangulag az olasz jogi fakultás fentartása ellen nyilatkozott.

Merénylet egy körjegyző ellen.

Budapest, nov. 8.

Vecsey András belső bocii gazda bosszút forralt Szabó Gyula községi körjegyző ellen.

Ma d. e. amint a jegyző kocsiával az országúton hazafelé tartott, Vecsey egy rejtékhelyről reá lött és arcán életveszélyesen megsebesítette, azután elmenekült. A csendőrség nyomozza.

Érdekes esküvő.

Budapest, nov. 8.

Berlinből jelentik; Tö-Hi-Csüing kínai követségi tiszt, ma vezette oltárhoz szerelmesét, egy charlotenburgi polgárlányt.

A hadügyminiszter pofonja.

Budapest, nov. 8.

Párisból jelentik: A kamara ma küldötte ki azt a kilenc tagu bizottságot, melynek kötelessége megvizsgálni az André hadügymi-

niszternek adott pofon büntetőjogi jelentőségét. A bizottság 7 szóval 2 ellen, kimondotta a büntetőjogi felelősség fennállását.

REGÉNY.

Rég mult időköl.

Irtá: Szabóné-Karay Anna.

(87.)

— Azt hitte, hogy szerelemért, édes szerető csókért láogat el oda, mert ő már régen sejtette a fiú szíve titkát, de azt nem hitte volna, hogy gyilkolni megy, hogy a szép leánynak nem a csókja, a szíve vére kell....

— A szép lány szíve vére elfolyt.... boncolni fogják.... Tán ott hagyta a szerencsétlen terét a sebben, azt a drágaköves kétéltű tört, melyre rá van vére nevének a kezdő betűje s a grófi korona.... Talán a leány megragadta haját, ruháját s ott van megmerevült ujjai közt egy darab rongy az ő ruhájából, egy hajfűrt az ő fejéről.... Ah, iszonyú gondolatok!....

— Aztán felboncolják, megméri a sebet.... milyen széles, milyen mély.... megállapítják pontosan, hogy mivel lett megölve.... Oly könnyű kitalálni: finom kétéltű törrel.... Ugyan melyik jámbor falusi atyafinak, melyik rongyos útszéli zsi-ványának van finom, kétéltű tőre?....

Reszkette omlott ágyára a fiától rajongó, fiát féltő anya.

— Nem, nem, ennek nem szabad megtörténnie. Nem fogja őt a törvény keze elérni sohasem, ő utája áll. A leányt nem szabad felboncolniok, inkább elrabolja, halottrabló lesz, de azt nem engedi. Mily szépen összeillenek akkor: — gyilkos fiú, rabló anya....

Alig várta a hajnalat, már a derengő szürkületben felöltözött s gyorsan, titokban átevezett a tulós partra és ott elbújt a kis kert sűrű jászmin és fehérrózsa bokrai közé.

Már akkor tudta az egész falu, mi történt? Tenger nép állta körül a hullát s faggatta a szegény fiút, hogy mondjon valamit, mi történt és hogyan?

Ő mint hiúz lesett reájok aombok nyílkán, leste remegő szívével, nem-e lép be a szobába valaki?... Nem ment be senki. Néhányan betekintettek az ablakon s a szoba küszöbén, de tovább senki nem ment, megrögzött huzódott vissza mindannyian. Aztán szótosztáltak, ki erre, ki arra, egyedül maradt halott menyasszonyával a sápadt arcú völgyén és megkérdezte tőle, akarja-e, hogy eltemessék?....

Aztán eltemette ő saját maga a Duna hűvös hullámai között s kacagva futott neki a rétnak, erdőségnek.

Midőn már jó messze elment, széjjel váltak a bokrok s lassan, óvatosan előbújt a halvány arcú öreg nő. Mint a vadmacska meglapulva, zöldszen fénylő szemekkel előbb óvatosan végignézett a tájon, aztán oda simulva a ház falához gyorsan besurrant a kis szoba ajtaján.

Minden rendben volt, nem látszott semmi küzdelem nyoma. Amina levetett egyszerű ruhát a székre téve, kalapja a fogasra fűggeszve, mint midőn felöltötte a fehér menyasszonyi ruhát, völgyénre várt. Kis fehér macskája az ablak párkánán elnyulva, kedélyesen dorombolt a napon, virágai illatot leheltek a cserepekben s kanári madara vidáman csattogott a kis kalitka zöldre festett rácsai közt. Csak a szoba közepén pirosolt, megaludt nagy vértőcsa beszélt itt gyilkosságról.

(Folyt. köv.)

Felölő szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR.

NAGY JENŐ

a m e r i k a i

szájpadlásnélküli

műfog specziálista

Vesselőnyi Miklós u.

6. sz. (Dr. Goth-ház.)

Fogad: d. e. 8—12. d. u. 2—6.

A világhírű Müncheni sör

Pschor-Brau

poharaként is kapható

Deák Ferencz-utca 8. sz. tisztelettel: PFERSCHY J.

3526 Diszokmannyal kitüntetve! 45—100

Bernáth E. Sándor varróegypár kérekpár nagy raktára és hangszer-üzlete a m. kir. posta- és táv. szállítója) Kolozsvár

Összes árutait havi részleltíftéseire is adom és azokért 5 évig felek. — Szakszerű villamos világítással és meteregre berendezett mechanikai műhelyben a javításokat gyorsan és jutányos áron készítem. Nikkelezéseket, különféle színű emaillezéseket saját fűrdőben és kemenczében állítok elő. Kérékpárkölésbező osztályt tartok fenn! Telefon 412.

Képes árjegyzőket adok bármikor!

Árverési hirdetmény kivonat.

A kolozsvári királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy 1. Népbank részvény-társaság kolozsvári cégnek egy is mint Száva Kristóf jogutódának 2050 kor. 800 kor. 1600 kor. tőke s jár. 2. Izay Árpádnek 6000 kor. és 1203 kor. tőke s jár. 3. Hüber és Wesszelowsky cégnek 110 kor. 20 fill. 4. A kolozsvári Iparosok hitelszövetkezetének 750 kor. 600 kor. 620 kor. 150 kor. 140 kor. tőke s jár. 5. A kolozsvári Korona banknak 670 kor. 322 kor. 490 kor. tőke s jár. 6. Mezőgazdasági bank és takarékpénztárnak 1000 kor. tőke s jár. 7. A kolozsvári hídépítési és közútépítési hitelszövetkezetnek Sinkovits József hagyatékai végrehajtást szenvedő elleni 200 kor. tőkekövetelés és juttatás iránti végrehajtási ügyben az árverést elrendelte a kolozsvári városi kir. járásbírószék területén lévő Kolozsvár és határán fekvő és a Sinkovits József nevű felvett kolozsvári 6933. sz. tjkvbe A + 3. és 4. sz. 5555. 5556. és 5537. hrsz. egész számtára és szőlőre 1100 kor. utóajánlati becsértékben, mint orsz. megállapított kikiáltási árban és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1904. évi december hó 10-ik napján délelőtt 10 órakor a helybeli igazságügyi palota Honvéd-utca földszint 54. számú szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartozni az utóajánlattevő kívül az ingatlan azelőtti becsérték 10%-át, azaz 25 kor. 90 fillér bántópenzül készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bántópenznek a bíróságnál előleges elhelyezésétől kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatósága. Kolozsvárt, 1904. évi szeptember hó 17-ik napján.

Dr. Szentkirályi Gyula tiszteletbeli bíró helyett:

Ádám,
kir. trvszéki bíró.

Szám: 12193-1904.
tkvi.

3665 1-1

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy a Kolozsvári takarékpénztár részvény-társaság végrehajtónak Balk Joon a Petri s társai végrehajtást szenvedők elleni 124 kor. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyben az árverést elrendelte a Kolozsvár vidéki királyi járásbírószék területén lévő Kiskapus községe és határán fekvő kö. vetkező ingatlanokra, illetve birtokjuttatásra:

1. A Kiskapus 9. sz. tjkvben Balk Tódor l. Szimion végrehajtást szenvedő jogutódai Balk Gyavilla a lui Tódor, Balk Onucz a lui Tódor, valamint Balk György lui Szimion és Balk Vanyica társulajdonosok nevén álló A 1. 2. és 3. r. 1365/1. 1363/1. 1364/2. hrszámú egész ingatlanra a végr. törvény 156. §-ának alkalmazásával, a Balk Fodor lui Szimion és neje Horár Klóra C) 2. 3. alatti 1/2 részének 1/2 részbeni életfogytiglani haszonélvezeti jogának fenntartásával 765 kor. becsértékben.

2. A 156. sz. tjkvben A + 1. r. 1345. hrszámú erdőből Balk Fodor l. Szimion végrehajtást szenvedők megilletti, jelenleg Balk Gyavilla a lui Fodor és Balk Onucz a lui Fodor nevén álló B) 45. 46. alatti 60/100 részbeni jutaléka az előbb említett C) 38. alatt bekelezett 1/2 részbeni életfogytiglani haszonélvezeti jog fenntartásával 64 korona becsértékben.

3. A 99. sz. tjkvben Balk Joon a Petri végrehajtást szenvedő és neje szül. Rusz Todossia társulajdonos nevén álló A + 1. r. 1373/1. hrsz. egész ingatlanra a végr. törvény 156. §-ának alkalmazásával 640 korona.

4. A 158. sz. tjkvben Balk György a batrinyi végrehajtást szenvedő örökösei: Jepure Juomie sz. Balk Flóra, Tyigája Péterné sz. Balk Anna, Gója Györgyné sz. Balk Násztázia, Balk József és Balk Vasziljáné sz. Balk Mária, valamint Balk Tógyer l. Vaszilja és Balk Joon lui Joon társulajdonosok nevén álló A + 1. r. 1381. hrsz. egész ingatlanra a végr. törvény 156. §-a alkalmazásával 237 korona becsértékben, mint ezennel megállapított kikiáltási árban és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1904. évi december hó 14-ik napján délelőtt 10 órakor Kiskapus községi előjárásági irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is el fog adni.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsérték 10%-át bántópenzül készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bántópenznek a bíróságnál előleges elhelyezésétől kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint tkvi. hatósága. Kolozsvárt, 1904. évi szept. hó 9-ik napján.

Szentkirályi,
kir. trvszéki bíró.

A híres és közkeveltségnek örvendő

K-IMPERI

Répáti savanyuvíz

mindig friss töltésben kapható minden fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Kizárólagos főraktár Kolozsvárt:

Veress Károly Dézma-utca 1. (Telefon 466.)

Minden család pénzt takarít!!!

3652 4-

Remek 6 szem, kávé készlet minden színben csak 95 kr. f. 1.40 f. 1.90	Finom ajour 6 szem, kávé készlet minden színben csak f. 2.20 f. 2.90 f. 3.45	Remek 6 szem, vászon Damaszt Garinura csak f. 2.10 f. 2.90 f. 3.40 f. 3.90	Szép mintázott vászon törülköző 6 db csak f. 1.25 f. 1.72 f. 1.90 f. 2.10
30 rőtös vég csodavászon csak f. 3.65	30 rőtös vég bőrvászon csak f. 4.15	30 rőtös vég Gyöngy vászon csak f. 5.45	30 rőtös vég rumburgi vászon csak f. 5.60
50 rőtös vég bőrvászon csak f. 8.25	50 rőtös vég irlandi vászon csak f. 9.45	50 rőtös vég rumburgi vászon csak f. 10.40	50 rőtös vég jó minőségű chiffon csak f. 4.65
30 rőtös vég csikos Kanavász csak f. 3.25	30 rőtös vég csikos és kockás l-ma Kanavász csak f. 4.55	30 rőtös vég finom Kanavász csak f. 5.40	35 rőtös vég Kanavász különlegesség csak f. 6.40
Remek női ing vászonból, kézi himézéssel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55	Remek női Chiffon ing schweizi himézéssel csak f. 1.10 f. 1.42 f. 1.74	Remek női háló Corseta nagy választékban csak 98 kr. f. 1.25 f. 1.56	Remek női chiffon nadrág csak 90 kr. f. 1.18 f. 1.45
Varrás nélküli vászon lepedő 2 mtr hosszú és 1 1/2 mtr széles csak 92 kr.	Varrás nélküli remek vászon lepedő 2 mtr hosszú, 1 1/2 mtr széles csak f. 1.05	Nemzetközi keresk. ügynökség Budapest, Kerepesi-út 65. sz. I. em.	Remek selyem Cloth paplan minden színben csak f. 3.95
			Remek Cashmir paplan minden színben csak f. 3.55

Eladó alma!

Gróf Teleki László Gyula

kendi-lónai kertészetéből jutányos áron eladók a következő almafajok:

70 métermázsza	Batul	3664 1-2
60 „	Baumann-serette	
20 „	Pojnyik	
11 „	Szászpalma	
15 „	Zörök Bálint	
30 „	Sóvári.	

Nevezett almafajok gondosan kézzel voltak szedve és hibátlanul. — Rendelést elfogad az uradalmi intézőség Kendi-Lónán.

Szőlő-oltványok!

amerikai alanyon készült legkiválóbb csemege- és borfajokból, teljesen fajtiszta, tökéletesen forrott, dus gyökerezeti példányok, szorgalmasan megmunkáltak, mérsékelt áron, őszi vagy tavaszi szállításra megrendelhetők a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél Medgyesen, (N.-Küküllő-m.) 3-10

Tulajdonos: CASPARI FRIGYES, okleveles szőlész, az erdélyi sz. gazdasági egyet. szőlészeti és borászati szakelőadója, Barbu A. Stirbey herceg romániai szőlőtelepeinek igazgatója, Nagy-Küküllővármegye volt szőlészeti biztosa stb.

Lugas szőlő-oltványok szintén mérsékelt áron. Készlet 3 millió. Képes árjegyzék ingyen, bérmentve.

Oltványaim az idén szebben fejlődtek mint valaha, mert a száraz időszak alatt 4 nagy vízmű által naponta 2 millió liternél nagyobb vízmennyiséggel lettek öntözve!

Új üzlet!

WEISZ ÉS TÁRSA

szabó üzlete, férfi-, fiu- és gyerek ruha raktára

Kolozsvárt, Deák Ferencz-ut. 9.

Rucska-ház.

Ajánlják dusan berendezett új férfi-, fiu- és gyermek-ruha áruházukat és

szabó üzletüket

hol a legkényesebb igényeket is pontosan kielégítik

Honi, angol és skót szövet nagy raktár. egyszerű próbarendelés mindenkit meggyőződik azon tényről, hogy a legesimább, legjobb és a legjutányosabb beszerzési forrás.

Weisz és Társa. 3505 15-30

Új üzlet!

Dr. BIRÓ-féle 3650 8-7
RHEUMA-SZESZ
Kipróbált szer mindennemű csúszos fájdalom ellen. 1 üveg ára: 1 kor.
Kapható: a „Wolff” gyógyszerárban, Kolozsvárt.

PLOMBUS Co. New-York 104 E 106 Str.

PLOMBUS!
250,000 halálrat 1 év alatt!

Nincs többé fogfájás!
odvas fog! büzös száj!

Fenti betegségeknek előidézői kétségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer, ezen kinos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„PLOMBUS”-szal mindenki maga plombirozhatja

fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

„Plombus” ne hiányozzék egy háznál sem, az egyszerű csekély kiadás százszoros kamatja: a nyugalom. A fog-fájdalmakban szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai élelmesség névtárából!!! Ára egy adagnak, mely 5-6 odvas fogakra elegendő, használati utasítással 2 korona. 2 korona 10 fillér előzetes beküldése után bérmentve bárhová. — Megrendelhető egyedül a Magyarországi képviseletől, melynek címe: „Plombus” szétküldés, Pásztó, Heves-m. 3558 14-35

Aki hirdetni akar

akár csak apró hirdetéssel is a legelőnyösebben, forduljon az „Ujság” kiadó-hivatalához Kolozsvárt, Deák Ferencz-ut. 12. alá.

Elsőrangú könyvnyomda!

Ujság kiadó-vállalat!

Telefon-szám
204.

GOMBOS FERENCZ

KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 12. szám.

Telefon-szám
204.

Gazdagon fölszerelt könyvnyomdában gyorsan, izléssel és a legjutányosabb árban készítik el bármilyen könyvnyomdai munkákat, úgymint:

- irodalmi műveket, tankönyveket, tudományos és szépirodalmi folyóiratokat, napi, heti- és havi lapokat, kereskedők és iparosok részére számlákat, üzleti könyveket; — ugyszintén eljegyzési kártyákat, névjegyeket, meghívókat, falragaszokat stb. stb.

Mint szakember, ki a nyomdászatot tanultam, az erdélyi részekben a mai napig is a legjobb hírnévnek örvendő könyvnyomdám négy gyorsasájtóval és a legmodernebb igényeknek teljesen megfelelő betűanyaggal szereltem fel, úgy, hogy bármilyen könyvnyomdai munkák izlése és szakszerű kiállítása tekintetében nemcsak a helyi és vidéki, hanem bármely elsőrangú fővárosi könyvnyomdával szemben is kiállok a versenyt.

Mint hogy pedig könyvnyomdám magam személyesen vezetem, a nyomdai munkákat megrendelő közönség egész bizalommal fordulhat nyomdámhoz, mert úgy a szép és eszmos kiállítás, mint az árak tekintetében a legnagyobb megelégedésére lesz mindenkor kiszolgálva.

Bármilyen kis- vagy nagyszabású vidéki megrendeléseket leggyorsabban és kifogástalanul eszközölök.

Ugyszintén a nagyérdemű olvasó közönség szíves figyelmébe ajánlom

„UJSÁG”

függetlenségi és 48-as Kossuth-párti politikai napilapomat, mely önálló vezércikkein kívül, távirati- és telefon-jelentéseivel a legkorábban, a budapesti lapokat is megelőzve, számol be mindenkor olvasóinak.

Előfizetési árak:
Egész évre 24 kor.
Fél évre 12 „
Negyed évre 6 „
Mutatványszámok 8 napig ingyen és bérmentve.

A n. é. közönség nagybecsű támogatását és bizalmát továbbra is kérve teljes tisztelettel

Gombos Ferencz

nyomdatulajdonos, az „UJSÁG” pol. napilap kiadótulajdonosa.

Könyvnyomdám áthelyeztem

Deák Ferencz-utca és Minorita-utca sarkán levő saját házamban e célra épült külön helyiségbe.